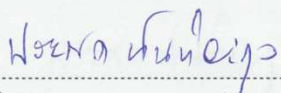

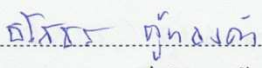
หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลในการตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร
ศึกษาศรีเทศบาลในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อและนามสกุล นายสมบัติ ตระกูลสุนทรชัย
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล
2. รองศาสตราจารย์ ธีร ไชยวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2554

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประณต นันทิยะกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ธีร ไชยวงศ์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสุทธิวานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลในการตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร:

ศึกษากรณีเทศบาลในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัย นายสมบัติ ตระกูลสุนทรชัย รหัสนักศึกษา 2508000946 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

(การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล

(2) รองศาสตราจารย์ ธีร ไสยร **ผู้ทอองคำ** ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลในเขตอำเภอปากช่องในการตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร (2) วิธีการที่สมาชิกสภาเทศบาลตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร (3) ปัญหาและอุปสรรคในการแสดงบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาล (4) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาคการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายบริหาร

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารบันทึกการประชุมสภาเทศบาลและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยเจาะจงทั้งสิ้น 30 คน ได้แก่ สมาชิกสภา ฝ่ายบริหาร และเลขานุการสภาเทศบาลในอำเภอปากช่อง 5 แห่งๆ ละ 6 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า (1) ส่วนใหญ่สมาชิกสภาเทศบาลในเขตอำเภอปากช่องมีบทบาทการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายบริหารค่อนข้างน้อย (2) วิธีการตรวจสอบการใช้อำนาจในที่ประชุมสภา โดย การอภิปรายและการตั้งกระทู้ถาม และนอกที่ประชุมสภา โดย การประชุมนอกรอบระหว่างสมาชิกสภา กับฝ่ายบริหารและการตรวจสอบกิจการที่ฝ่ายบริหารดำเนินการอยู่ (3) ปัญหาและอุปสรรคในการแสดงบทบาทของสมาชิกสภา ได้แก่ การขาดภาวะผู้นำและการเป็นตัวแทนประชาชน การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภา กฎหมายให้อำนาจในการตรวจสอบน้อยไป อิทธิพลของนายกเทศมนตรีที่ครอบงำสมาชิกสภา (4) ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาค ได้แก่ เพิ่มประสิทธิภาพสมาชิกสภาในการตรวจสอบการใช้อำนาจ ลดการพึ่งพิงหัวหน้ากลุ่มการเมือง สร้างอำนาจการถ่วงดุลโดยให้นายกเทศมนตรีพ้นตำแหน่งพร้อมกับการยุบสภา และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจ

คำสำคัญ บทบาท สมาชิกสภาเทศบาล การตรวจสอบการใช้อำนาจ ฝ่ายบริหาร

จังหวัดนครราชสีมา

Thesis title: The Roles of the Members of Municipality to Administer Authority Checking: A Case Study of Municipalities in Pak Chong District, Nakhon Ratchasima Province
Researcher: Mr. Sombat Trakulsunthornchai; **ID:** 2508000946; **Degree:** Master of Political Science (Politics and Government); **Thesis advisors:** (1) Dr. Pathan Suvanamongkol, Associate Professor (2) Thasothorn Tootongkum, Associate Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

The objectives of this research were to study: (1) the role of municipal council members in auditing the administrative branch's use of power; (2) the methods that municipal council members used to audit the administrative branch's use of power; (3) problems and obstacles in the municipal council members' role; and (4) recommendations to solve those problems.

This was a qualitative research based on data from the minutes of municipal council meetings and in-depth interviews with a sample population of 30 people, consisting of 6 members each from the municipal councils of 5 municipalities in Pak Chong District, Nakhon Ratchasima Province. Data were collected using an interview form and analyzed by descriptive analysis.

The results showed that: (1) The majority of municipal council members had a minor role in auditing the administrative branch's use of power. (2) Their auditing methods consisted of formal discussions and questioning at municipal council meetings, organizing special ad hoc meetings, and inspection of the administrators' work activities. (3) The problems they encountered in this role were a lack of leadership, failure to be representatives of the public, lack of knowledge and understanding of the role of municipal council members, lack of auditing power under the law, and the influence of the mayor over the municipal council members. (4) Recommendations to solve these problems are to make municipal council members more efficient in their auditing role, to reduce people's dependence on the heads of political groups, to create a check on power by requiring the mayor's term to expire and the municipal council to be dissolved, and to have the public participate in auditing the use of power.

Keywords: Role, Municipal council, Auditing the use of power, Administrative branch, Nakhon Ratchasima

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล และ รองศาสตราจารย์ ธิษธร ผู้ทองคำ อาจารย์ประจำ
สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำและติดตามการทำ
วิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง
ในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ประณต นันทิยะกุล
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำเพิ่มเติมให้วิทยานิพนธ์ฉบับ
นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเรื่องวิจัยคือ
รองศาสตราจารย์ ทวีคุณ สวรรค์ตรานนท์ อาจารย์วันชัย ทิพย์ชัย อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี และนายชนัญ เทสนศิลป์ ปลัดเทศบาลตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดสระบุรี ที่ให้คำแนะนำในการออกแบบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งผู้ช่วยผู้วิจัย ผู้ให้
สัมภาษณ์และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือการทำวิจัยเป็นอย่างดี
สุดท้ายนี้หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าในทางวิชาชีพ และคุณค่าในทางวิชาการ
รัฐศาสตร์ ตลอดจนบุคคลทั่วไป ผู้วิจัยขอมอบความดีนี้ไว้แก่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สมบัติ ตระกูลสุนทรชัย

ธันวาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ประเด็นการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่ได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดทฤษฎีสัญญาประชาคม (Social Contract)	9
แนวคิดทฤษฎีกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น	12
แนวคิดการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ (Check and Balance)	19
แนวคิดบทบาทฝ่ายนิติบัญญัติ	28
บทบาทฝ่ายนิติบัญญัติในระดับท้องถิ่น	43
ระบบอุปถัมภ์กับการปกครองท้องถิ่น	47
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล	66
การวิเคราะห์ข้อมูล	66

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเทศบาลทั้ง 5 แห่งในเขตอำเภอปากช่อง.....	69
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการตรวจสอบการ ใช้อำนาจฝ่ายบริหาร	70
ตอนที่ 3 วิเคราะห์วิธีการในการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายบริหารของ สมาชิกสภาเทศบาล.....	88
ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายบริหารของ สมาชิกสภาเทศบาล.....	100
ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคหรือเพิ่มประสิทธิภาพ ในการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายบริหารของสมาชิกสภาเทศบาล.....	101
ตอนที่ 6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล.....	103
ตอนที่ 7 สรุปการวิเคราะห์บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลในการตรวจสอบการ ใช้อำนาจฝ่ายบริหาร.....	116
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	118
สรุปการวิจัย	119
อภิปรายผล	123
ข้อเสนอแนะ	131
บรรณานุกรม	136
ภาคผนวก	146
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย	147
ข. หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย.....	149
ค. เครื่องมือวิจัย	153
ง. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล.....	167
จ. รายนามผู้ช่วยผู้วิจัย.....	173
ฉ. รายนามผู้ให้สัมภาษณ์.....	175
ประวัติผู้วิจัย	177

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงรายละเอียดจำนวนประชากรวิจัย	63
ตารางที่ 3.2 แสดงรายละเอียดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	64
ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบบทบาทสมาชิกสภาเทศบาลในการตรวจสอบการ ใช้อำนาจฝ่ายบริหาร	103
ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบวิธีการที่สมาชิกสภาเทศบาลใช้ตรวจสอบฝ่ายบริหาร	106
ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการตรวจสอบการใช้อำนาจ ฝ่ายบริหารของสมาชิกสภาเทศบาล	109
ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพของสมาชิกสภาเทศบาล ในการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายบริหาร	113

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แสดงโครงสร้างระบบการทำงานภายในสภาเทศบาล.....	4
ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
ภาพที่ 5.1 โครงสร้างทางการเมืองรูปแบบเทศบาลตามข้อเสนอแนะของผู้วิจัย (ตามข้อ3.2.1).....	133
ภาพที่ 5.2 โครงสร้างทางการเมืองรูปแบบเทศบาลตามข้อเสนอแนะของผู้วิจัย (ตามข้อ3.2.1).....	134